

LLIBERTAT

FRANQUEIG CONCERTAT

ANY II. — Núm. 165.

TARRAGONA, DIMARTS, 2 DE FEBRER DEL 1937

PREU: 15 CÈNTIMS

El qui d'una manera o altra pertorba la unió sagrada de les forces sindicals i polítiques antifeixistes, fa una tasca facciosa i contrarrevolucionària, digué el President de Catalunya

El President de Catalunya assistí diumenge a l'acte organitzat per l'Ajuntament de Badalona, de la Primera Jornada local de la Nova Economia, amb la col·laboració de les dues grans sindicals C.N.T. i U. G. T.

A un quart d'una arribà el Cinema Nou, el President de Catalunya, el qual fou objecte d'una gran ovació pel públic que omplena el local.

El senyor Companys cloué l'acte de la Primera Jornada de la Nova Economia, pronunciant un discurs, els paràgrafs més importants del qual són els següents:

"M'és molt plaent veure aplegades en un mateix acte totes les forces sindicals i polítiques antifeixistes, i em plau especialment perquè avui, en els moments actuals, necessitem del concurs de tots, i el que pertorba d'una manera o altra aquesta unió sagrada fa una tasca facciosa i contrarrevolucionària."

"Vivim, ares hores que podem i han d'ésser glorioses. El primer que hem de sentir en tots moments és el sentit de la nostra responsabilitat. De vegades no tots es donen compte que al transcurs de la Història estem realitzant avui una tasca que tindrà una influència definitiva en l'esdevenidor de Catalunya, d'Espanya i de tot el món."

"Estem en guerra i hem de guanyar-la, i no es guanya més que amb disciplina, tàctica i unitat."

"Si jo fes el cabdill d'unes forces que lluitessin, i amb el telèfon a la mà les fes bellugar segons les necessitats de la tàctica, no hi ha cap dubte que venceria l'enemic

que abans de realitzar una operació hagués de consultar-la diverses vegades."

"Es cert que si la revolució no tingués al seu principi una explosió violenta no podria vencer els interessos creats, perquè en aquest moment és la ira del poble que es lesborda. Després, però, acabada la primera època de revolució violenta, aquesta s'ha de canalitzar, car si la revolució la fa cada un a la seva manera, es produeix fatalment una commoció antirevolucionària que la podria dur al fracàs."

"El que ha passat ens obliga a donar-nos un bany de responsabilitat i a obrir el cor al poble perquè s'estableixi una comunitat espiritual entre nosaltres i ell. Però estic amant i prest a dir, si l'instat arriba, la paraula que congregui tot el poble de Catalunya contra els que pretenguessin pertorbar o comprometre l'obra revolucionària i la victòria contra el feixisme."

"Els que volem guanyar la revolució i la guerra hem d'anar ben junts i feragitar els aprofitadors. Ja no són paraules el que cal, sinó la persistència en les accions obeint unes consignes responsables."

"Tot el món té posats avui els ulls a Catalunya. Hem de guanyar i guanyarem, però us demano, i si és necessari us requereixo, que obeïu els Decrets del Govern de la Generalitat i que aneu contra els que vulguin rompre la unitat i la disciplina en aquestes hores greus i de grandiosa transformació que travessem."

Avui al matí arribarà al port de Barcelona l'Esquadra anglesa

Per avui al matí, pels volts de les nou, té anunciada la seva arribada al port de Barcelona el cuirassat "Nelson", vaixell almirall de la "Home Fleet", acompanyat de tres altres unitats de l'esquadra britànica. En l'esmentat vaixell arribarà al nostre port l'Almirall Sir Roger Backhouse, la primera autoritat naval del Regne Unit, el qual acaba de realitzar la seva visita al Govern de la República, i complimentarà al President de la Generalitat.

No cal que remarquem la importància de l'esmentada visita a Barcelona, que equival a la confirmació de l'actitud de reconeixement, per part d'Anglaterra, de l'única autoritat legítima que és el Govern de la República.

Llegiu a les pàgines 3 i 4, el text taquigràfic de la important conferència que el capità Medrano, Cap de la 3.ª Divisió de l'Exèrcit Popular de Catalunya i Comissari Militar de Tarragona, donà abans d'ahir al Saló Modern de la nostra ciutat

La conferència del capità Medrano havia desvetllat un gran interès. El públic que omplén l'espai local ho demostrà ben palesament. I més encara que la quantitat, sobressortí l'entusiasme, que des de les primeres paraules, s'observà entre els assistents, els quals subratllaren amb una inacabable ovació la magnífica peroració del capità Medrano.

Entre moltes altres qualitats del parlament del company Medrano cal esmentar la de la valentia de dir les coses pel seu nom, prescindint de si agrada o no als individus que s'han extralimitat. Medrano ha sapigut interpretar el sentit del nostre poble que vol, com mai, trobar homes disposats a enfrontar-se amb qui sigui per tal d'encaixar degudament la guerra i la revolució.

Tindriem una gran alegria que les organitzacions a les quals creiem va dirigit el parlament d'Eduard Medrano obressin d'acord amb les orientacions que el militant sindical de la C. N. T. assenyala en el seu discurs. El poble ja mostrà la seva conformitat, la seva adhesió absoluta, a les paraules del Cap de la Tercera Divisió Militar i Comissari Militar de Tarragona. Ara el que cal és que aquests aplaudiments amb els quals s'interrompé repetides vegades l'orador es converteixin en realitats. És la millor paga amb què es podria recompensar la labor de Medrano. És el millor que es podria fer en benefici de la Guerra i de la Revolució.

L'èxit coronà el grandios festival de diumenge celebrat al Centre Federal

Diumenge a la tarda tingué lloc el festival organitzat per l'"Orquestra Godall de la Joventut del Centre Federal", amb la col·laboració del diari LLIBERTAT, del Centre i Joventut Federal.

El festival fou un èxit rotund d'assistents que ompleren de gom a gom la sala. El taquillaatge s'esgotà i foren moltes les persones que romangueren dretes per a poder aplaudir i encoratjar a uns infants que, en una data no molt llunyana, seran grans artistes a la nostra ciutat.

El teatre presentava un aspecte brillantíssim.

A les 5 en punt l'orquestra desgranà les notes musicals enmig d'una atonadora ovació. Seguidament s'interpretaren tots els números del programa, amb l'excepció del company Abelló que no pogué cantar "El Huésped del Sevillano", degut a una desgràcia familiar.

Tant els números musicals, com lírics, així com els de recitat, foren frenèticament aplaudits. Ens abstenim d'esmentar els noms dels petits artistes que prengueren part en l'espectacle, ja que hauríem d'esmentar-los tots.

Una de les coses que agradà més van ésser els vestits dels que sortiren en escena. Uns vestits bonics i adaptats cadascú d'ells als corresponents números. En una paraula: Vestits que molts artistes de categoria presumirien de tenir.

Hem dit que el programa fou descaudet d'una forma magnífica. Ens atrevirem a fer destacar els números que a nosaltres ens agradaren més; sense que això vulgui, però, treure mèrits als demés. Creiem que sobressortiren per damunt de tots els següents: "Las Lagarteranas", "Las Castigadoras", "La Cibeles", "Mercedes" i "La Colegiala".

Aquests dos darrers hagueren d'ésser repetits davant de l'insistència del públic i a pres d'ell. "Merced-s", cantat i ballat potser pels més menuts de la petita companyia, fou el que engrescà més als concurrents. "La Colegiala" de la coneguda pel·lícula "Abajo los Hombres", on Carmelita Aubert hi

juga el principal paper, resultà un èxit esclatant, i les protagonistes s'emportaren l'admiració de tothom.

No trobaríem prou paper per enaltir aquests petits artistes que han format a la nostra ciutat una companyia de varietats i orquestra. Voluntat com la d'ells, és difícil de trobar imitadors. Solament direm que els companys de l'orquestra, esmercen les hores que els hi queden lliures després del seu treball, en copiar "les solfes de les composicions" per tal d'estalviar-se unes pessetes. Aquesta és una dada prou eloqüent de la voluntat que han posat en el seu treball.

Si una petita falla es troba, és fàcilment perdonada pels que tenen el gust de veure'ls actuar, ja que es veu ben clarament que l'únic propòsit que els anima és continuar estudiant l'art d'Euterpe.

La primera i segona part de l'espectacle fou de recitat-líric-musical.

A la tercera part o sigui la última, es posà en escena pel quadre escènic de la "Joventut del Centre Federal", del divertit sainet en un acte, original d'Antoni Saltiveri, titulat "La Família Picarol". Els companys que sortiren en aquesta obra ho feren molt bé, i el públic a l'acabar l'esmentada representació els hi prodigà una forta ovació.

Abans d'acabar l'espectacle, els companys i companyes de l'esmentat espectacle presentaren al públic al seu jove director i ànima d'aquest conjunt, Pere Godall. Molt emocionat contestà als aplaudiments dels concurrents, donant moltes mercès per l'assistència a l'acte.

D'aquesta forma acabà l'espectacle que tingué lloc diumenge al Centre Federal.

LLIBERTAT que ha col·laborat a l'èxit d'aquest festival i que s'ha emportat junt amb els que han pres part en ell, les felicitacions de moltes persones, fa ofrena d'elles a tots els companys i companyes de l'"Orquestra i varietats Godall" i quadre escènic de la Joventut del Centre Federal de Tarragona".

A la memòria del capità Marchiran

Un grup de milicians d'Esquerra Republicana de Catalunya de la nostra ciutat, en representació de tots els companys d'Esquerra de la columna darrerament disolta, aprofiten el seu primer viatge a Barcelona per tal de retre un homenatge a la memòria d'aquell valent capità Marchiran, mort al front d'Aragó, al costat dels milicians. Heus-los ací, dipositant una corona de flors a la tomba del capità Marchiran, la valentia, amistat i lleialtat del qual no oblidaran mai

EL DISCURS DEL PRESIDENT DE LES CORTS

Martínez Barrio ha fet una defensa emocionant de la legalitat del règim i del patriotisme dels partits republicans

València, 31. — Aquest migdia ha pronunciat una interessant conferència sobre el tema "Un informe, una opinió i una posició", el president de les Corts d'Espanya, Didac Martínez Barrio.

Quan el President de les Corts s'ha alçat per a parlar, ha esclatat una gran ovació.

Des del mes de juliol —ha començat dient— que no he pres part

en cap acte polític. Són conegudes les raons que han segellat els meus llavis i que avui faran que limitï la meua intervenció i que no pugui ésser explícit en alguns fets. Podria dir molt i amb claredat. Algunes coses, però, les deixaré en la penombra.

He sentit a dir que la rebel·lió militar fou deguda a que el nostre origen era il·legítim. Deien que la

CONSELLERIA DE CULTURA :- Secció de cinema

Divendres - Presenta L'OPERA DE QUAT' SOUS - Al Saló Modern

Victòria del Front Popular era deguda a un conjunt de circumstàncies — violències i coaccions — que determinaven un canvi en el resultat electoral. Hipocresia i deslleialtat. El 17 de febrer, vaig ésser requerit per l'aleshores President del Consell, senyor Portela Valladares, perquè assistís a una reunió al Ministeri de la Governació. Allà em vaig trobar amb el general Pozas, que llavors era inspector de la Guàrdia Civil, i Núñez de Prado, director d'Aeronàutica. El senyor Portela, davant d'aquells dos senyors, em va requerir perquè digués al senyor Azaña que existia la necessitat imperiosa que els partits del Front Popular es fessin càrrec del Poder. L'opinió del senyor Azaña era que els nostres partits no constituïssin govern immediatament. La reserva es fonamentava en què havíem d'esperar la reunió de les Corts i quan jo vaig dir al senyor Portela aquesta resistència del senyor Azaña, aquell em va esperonar dient que fins aquell moment podia respondre dels organismes de l'Estat, però que potser no en podria respondre en endavant.

Preguntes per què hom diu que varem exigir el Poder. Al revés, el que varem fer fou acudir a una angustiosa pel·lícula d'una sublevació de tots els organismes de l'Estat, per a fer d'aquesta manera un nou servei a la pàtria i a la República. Allò que és legítim és el procediment per arribar al Poder. Es ara, quan per a enterbolir les coses, hom diu en propagandes que des del 17 de febrer que estem en un pla d'il·legalitat.

Diu després que el 10 de maig els diputats i compromissaris, designats a aquest fi, votaren el nou President de la República. No foren donats solament al senyor Azaña els vots del Front Popular. Molts que no votaren acudiren al lloc de l'elecció i allí varen emetre llur vot a favor de la persona o en blanc, però testimoniaran així que l'acte que se celebrava tenia totes les característiques de legalitat necessàries. Doncs malgrat tot això, les representacions més qualificatives dels organismes de l'Estat, se sublevaren pel suposat de la il·legalitat de la nostra representació.

Afegeix que el 17 de juliol, a la mateixa hora que els rebels aixeca-

ven banderes contra la pàtria i la República a l'Àfrica, aquí a Espanya hi havia un President de la República legítimament elegit pel poble; un Govern legítim; un Estat revestit de les característiques essencials per a ésser escoltat en el concert de tots els pobles del món. Naturalment, els òrgans de l'Estat, tenen l'obligació d'oïr el poder així constituït i el Govern de la República. No fou així. Uns mitjançant una rebel·lió oberta i uns altres amb una resistència passiva més perjudicial que la pròpia subversió. Aquell dia l'aparell de l'Estat restà esquerdat.

Mostra la seva conformitat amb les paraules del senyor Azaña, i diu que en la lluita actual, no es liquiden posicions avantatjoses de cap partit polític ni tampoc de règim. El règim que defensam amb les armes és la República democràtica. Aquí acabó l'informe.

Es va rebel·lar mansament la magistratura. Unicament s'ha salvat d'aquesta desfeta part del professorat i del magisteri nacional. No crec en la possibilitat que al dia següent del triomf pugui aixecar-se el mateix aparell de l'Estat que hi havia el 18 de juliol. Allí es trenca tot per la cobdícia dels seus organismes. Quan Espanya s'aixequi no es podran infiltrar a l'Estat aquelles representacions que la varen traïdonar. La banca, les grans indústries, els terratinents, tot el que significa privilegis es va llançar també a l'aventura i han de pagar les conseqüències. Espanya, després del triomf, serà el que Espanya vulgui.

Fent referència l'esdevenidor polític, diu que Espanya, que era una República federal, s'ha convertit en una República federal. I jo l'únic penediment que tinc és d'haver anunciat el meu propòsit de votar un Estat federal, i haver cedit després perquè es convertís en federal. Si Espanya hagués estat un Estat federal no s'hauria produït la sublevació, puix que no haurien sortit de la bassa pestil·lent en què es trobaven els qui no poden vèncer l'esperit liberal de la nació.

Preguntes com podem possibilitar aquesta transformació econòmica, social i política d'una República federal. Per a això hi ha algunes coses que són imprescindibles.

Primer de tot guanyar la guerra. Mentre no guanyem la guerra és una fantasia parlar de problemes futurs. Hom pregunta també com podem guanyar la guerra, i dic que col·laborant lleialment al costat del Govern que té la confiança del President de la República i del poble espanyol. Té aques-

ta confiança i la mereix perquè és el Govern que està forjant la victòria. Si algun dia li mancava alguna d'aquestes confiança seria peshores quan podrien discutir els partits que és el que en aquests moments seria necessari per al bé d'Espanya.

NOTES INFORMATIVES

Tribunal Popular

En el judici celebrat en el dia d'ahir, contra el processat Miquel Marcel·lí Bertolín Porté, individu procedent de la congregació religiosa de missioners del Cor de Maria de la Selva del Camp, després de les proves practicades i dels informes d'acusació i defensa, aquest Tribunal ha emès veredicte de culpabilitat, condemnant al processat a la pena de deu anys de reclusió en camps de treball a benefici de la col·lectivitat, assenyalant-se-li la quantitat de dues mil pessetes en concepte de responsabilitat civil.

Per avui, dimarts, dia 2 del corrent, a les deu del matí està assenyalat el judici contra els processats Antoni i Josep Prat Ferrando, als que s'acusa d'activitats feixistes, en el lloc de costum, saló d'actes de l'edifici de l'ex-semnari.

Demà, dimecres, a la mateixa hora i en el lloc de costum es celebrarà el judici contra Santiago Codina Serrià, per activitats feixistes, individu procedent de la congregació religiosa de Selva del Camp.

La Casa dels GUANTS

La CASA COCA

ha rebut el complet assortit de guants de pell i punt per a la present temporada. Garantia en les QUALITAT i economia en els PREUS.

CASA COCA

J. Maurin, 7 - TARRAGONA

P. O. U. M. - J. C. I.

Secretariat femení

Assabentem a tota la joventut femenina i especialment a les simpatitzants i militants del Partit Obrer d'Unificació Marxista i de la "Joventut Comunista Ibèrica" que el dia 2 del pròxim mes de febrer, començarà al local de la J. C. I., Rambla 14 d'Abril, 25, primer, un curs d'ensenyament de corte, que anirà a càrrec d'una competent professora madrilenya, de la secció femenina del P. O. U. M. de Madrid, refugiada a la nostra ciutat.

A aquest curs que serà completament gratuït, podran assistir-hi totes les obreres que tinguin ganes d'aprofitar el temps, ja que com hem dit més amunt també hi podran prendre part les joves simpatitzants.

Compenya obrera que perdís llastimosament el temps passejant o bé en altres frivoltats impròpies dels històrics i heroics moments que estem vivint, allista't amb entusiasme al nostre curs de corte, tot pensant que mentre treballes tot fent pràctiques utilíssimes, augmentes els teus coneixements i et vas forjant tu mateixa — després de les hores de treball al mer-

cat, taller o fàbrica —, una dona digna de la nova societat que els nostres camarades estan forjant amb les armes a la mà als fronts de lluita, amb el sacrifici que sols el més gran idealisme pot portar a terme.

Dona! Pensa també que el fruit del teu treball, va íntegrament destinat als milicians o bé als camarades refugiats.

Compenya!! Allista't al curs de corte, i compliràs un deure. T'esperem.

Secretariat femení del Partit Obrer d'Unificació Marxista i de la Joventut Comunista Ibèrica

Deferència que agraïm

Hem rebut dels Grups Estudiantils Marxistes, adherits a les J. S. U., el llibre de Carles Marx, titulat: "El dieciocho brumario de Luis Bonaparte".

Agraïm sincerament la deferència que han tingut amb nosaltres.

Institut Nacional de Segon Ensenyament "Martí d'Ardenya" de Tarragona

Avis

Segons ordre apareguda en la "Gaceta" de la República, del dia 29 de gener, queda oberta novament la matrícula oficial en aquest Institut fins el dia 10 del corrent mes.

Tarragona 1 de febrer del 1937.

Cooperativa de Funcionarios del Estado

Se pone en conocimiento de los socios, que el día 7 de febrero próximo, a las 12 horas y en el domicilio social, Joaquín Maurin, 10, tendrá lugar la Junta general ordinaria, en primera convocatoria y de ro asistir suficiente número de socios, será en segunda convocatoria el día 14, en el mismo local y a la misma hora anteriormente citada.

Orden del día:

Lectura del acta anterior.
Examen de cuentas.
Renovación de cargos.
Ruegos y preguntas.
Tarragona, enero de 1937. — El presidente.

Diuenge al matí una boira espesíssima va envai les nostres costes i cap al migdia augmentà encara, la seva intensitat. Molts curiosos contemplaren des del Balcó de la Mediterrània la boira, la qual, en certs moments, tapava per complet la vista de la mar.

CASA POU

Perfumeria, Merceria

Flors artificials

Moviment de la població

Nats

Esteve Gimeno Cànovas.
Ambrós Domingo Murtra.
Maria del Carme Alegret Sanromà.
Nuri Adam Juanós.

Defuncions

Pau Olivé Tomàs, Florenci Vives núm. 1, de 70 anys.
Febrer Martí Balagué, Casa Assistència Social, 18 dies.
Teresa Farnós Castelló, Hospital, de 15 anys.
Amàlia Dauder Llacer, Mar, 36, de 33 anys.
Maria del Carme Gartin Peña, Quarter Nord, 20, de 3 anys.
Eduard Bargalló Peirats, P. de la Llibertat (presó), de 55 anys.

Matrimonis

Antoni Garreta Masdeu, amb Mercè Rodríguez Pons.
Josep Maria Tapias Font, amb Maria Teresa Alfonso Calbeti.
Joan Federico Aznar, amb Concepció Rodríguez Cortés.
Elies Torres Descarrega, amb Providència Gil Llambrich.

Laboratori Ràdio-Elèctric BOVÉ

us facilita el número premiat ahir en el sorteig dels cescs:

377

Per reparacions de tota classe d'aparells de ràdio, recordeu sempre Bové, Baixada Misericòrdia, telèfons 1267 i 1668

Ha celebrat reunió la Junta d'Obrers del Port, que ha restat constituïda així:

President, Joaquim Fort, comissari de la Generalitat.
Vice-president, Joaquim Boronat, alcalde de la ciutat, i Vocal interventor, Josep González, en representació dels obrers.

El Temps

Observacions meteorològiques de l'Institut

Temperatura a l'ombra: Màxima, 15; mínima, 10.
Termòmetre a 0 i al nivell de la mar: A les 8 h., 749'9; a les 18, 753'1.
Força del vent: A les 8 h., calma; a les 18, id.
Direcció del vent: A les 8 h., N.; a les 18, W.
Estat del cel: A les 8 h., quasi tapat; a les 18, id.
Classes de núvols: A les 8 h., C. Nbs.; a les 18, id. id.
Evaporació: En les 24 h., 1.
Pluja recollida: En les 24 h., 1.
Humitat relativa: A les 8 h., 85; a les 18, 63.

CARRERES

Domini sense esforç

ACADEMIA

R O I G

SALO MODERN

Acontecimiento Teatral

a cargo de la Compañía socializada de Comedias castellanas de ANTONIA HERRERO y ENRIQUE GUITART

HOY, MARTES, 2 DE FEBRERO DE 1937

TARDE, a las seis y cuarto, ÚNICA FUNCION

La comedia, en un juicio oral y tres actos, original de Antonio Quintero y Pascual Guillén,

MORENA CLARA

Resonante interpretación de la única e inimitable creadora ANTONIA HERRERO

Los intermedios serán amenizados por una acreditada "Orquestina de la Asociación de Profesores Músicos" de la C. N. T.

PRECIOS

Butaca platea, ptas. 2'00 — Delantera primer piso, 1'80. — Primer piso, 1'35. — Delantera segundo piso, 1'00. — Entrada general, 0'70

Texto taquigráfico de la conferencia pronunciada por el capitán Eduardo Medrano anteayer en nuestra ciudad

Con mi única representación y responsabilidad

Camaradas de Tarragona:

Lo primero que tengo que hacer constar es que de todo lo que diga en este acto respondo yo. Socialmente pertenezco a la C. N. T.; políticamente al Partido Sindicalista. Tomo parte en este acto como uno de los elementos que dirigen la Revolución en el campo proletario. Si todo lo que yo digo es a satisfacción de la organización obrera y del partido a que pertenezco, tanto mejor; mi satisfacción será grande; si no fuera así, si fuera criticado, me sometería a la crítica e incluso a las sanciones, porque soy un hombre que respeto a las mayorías, ya que soy demócrata por encima de todo.

Como todas las cosas de la vida tienen relación unas con otras, para tratar de los sucesos ocurridos durante el año 1936 tendremos que remontarnos a los ocurridos en otra época. Claro que si fuéramos a sondear continuamente esta cadena tendríamos que llegar a nuestros primeros padres. No voy a extenderme tanto y empezaré por el advenimiento de la República en el 12 de abril y muy someramente voy a hacer una relación hasta el momento revolucionario; después me detendré en el año 36 para detenerme nuevamente en el momento actual.

El engaño del 12 de Abril de 1931

El día 12 de Abril y como consecuencia de lo que todos sabemos: la gloriosa muerte de Galán y García Hernández, tuvimos la República. Nos creímos, los españoles—porque somos la ciudad alegre y confiada—que por el hecho de tener ya República de nombre, lo habíamos conseguido todo. Vinieron una colección de gobiernos sucesivos que con la mal llamada convivencia, creían que todos, absolutamente todos, sentían la República. Qué error! Qué brutal error! La República la sentían los que durante la Monarquía habíamos trabajado para ella; pero los otros, unos se sometieron al principio por miedo, otros porque vieron que no pasaba nada y otros a quienes rudamente la República supo atraerlos.

Que el gobierno Azaña cometió un error gravísimo, es cierto. Error que consistió en aceptar todos los militares (que representan el brazo armado para defender la nación): los que eran monárquicos, los que nos habían combatido. En cambio, después, separó a los republicanos, a todos los que éramos republicanos, porque no podíamos

convivir en los mismos cuarteles, ya que nosotros, los republicanos, habíamos sido perseguidos. Esto hizo que nos retiráramos, que se nos postergara. Se nos llamó rebeldes, se nos dijo que tendríamos que estar en la cárcel. En estas condiciones y cuando una organización obrera quería ir más adelante se enfrentaba con el poder.

Las elecciones del 19 de Noviembre de 1933

Vinieron luego las elecciones del 19 de noviembre y en estas elecciones triunfaron las derechas. Al triunfar las derechas, tanto las izquierdas como los partidos de clase, dijeron que la culpa la tenía la C. N. T. La tenía la C. N. T., porque había hecho la oposición. Yo les diría a las izquierdas y al partido socialista, con toda la cordialidad, sin criticar para nada todos los errores pasados: "De esta oposición de la C. N. T. tuvo la culpa lo mal que lo habíais hecho. Tuvo la culpa vuestra tolerancia. Ibais con la masa del pueblo que vuestra convivencia, es que no os pedía un poco más". Este fue el motivo del triunfo de las derechas.

Se llevaron las actas todos los radicales, lerrouxistas y gilroblianos. Estos se hicieron amos del cotarro. Y siguieron la marcha ascendente del programa de Gil Robles. Primero apoyan a Lerroux, después colaborando con él, con el ánimo al final de gobernar solos. Era demasiada flamencomanía para un pueblo como el español.

Por qué se torció el rumbo de la República

Viene luego la cuestión de la Ley de Contratos de Cultivo. En Madrid se le declara inconstitucional. Esto va a agravar grandemente la situación. Las izquierdas no podían hacer la Revolución, porque siempre estamos como el perro y el gato; no hay unión; no ponen corazón para hacer las cosas conjuntamente. Y así, cuando hacen un movimiento los de un bando, los otros se ponen enfrente.

La falta de unidad hizo fracasar el movimiento de Octubre de 1934

Llega el 6 de octubre. En Asturias se adelanta un día y triunfa rotundamente. Pero allí estaban unidos todos, la U. G. T. y la C. N. T. En Cataluña, por lo que había

sucedido un poco antes, la C. N. T. se quedó un poco retrasada y a la expectativa. De todo esto se deduce que sin unión y corazón fracasaremos siempre.

Fracasa el movimiento y viene el terror y la persecución. Se asesina, entonces, canalllescamente. El Gobierno Azaña combatió a muchos republicanos que el Gobierno Lerroux atrajo, porque supo tratarlos bien, pues no cabe duda que la humanidad cuando se le pega se separa, cuando se la quiere se acerca. Todo esto pasó al primer Gobierno de Izquierdas. Y por eso voy que camaradas que habían estado presos conmigo en Montjuich, tales como López Ochoa, Sediles, Franco y otros, se separan de nosotros por verse perseguidos. Total, que se desmembró el núcleo revolucionario por haber sido disolvente.

Llega el 6 de octubre y con él la persecución es imponente. La protesta del pueblo se hace sentir. Cuando ven los asesinatos de obreros en Asturias es cuando creen en la necesidad de unirse y se forma el Frente Popular. Una trayectoria que tiene dos vértices importantes: el acto de Mestalla y el de Madrid.

Las elecciones de 16 de Febrero de 1936 y la conducta irresponsable de los gobiernos de izquierda que les sucedieron

Entonces, cuando el obrero está unido, cuando la izquierda se une, se ve la potencia de un pueblo, porque es entonces cuando se triunfa en las elecciones del 16 de febrero, que son las elecciones nuestras, las elecciones del pueblo. Pero volvemos a los gobiernos de conllevancia y convivencia. Nosotros, los militares republicanos, nos dábamos cuenta de las maquinaciones que preparaban los fascistas y la gente de Gil Robles; de ello ya dábamos cuenta y avisábamos incluso de lo que ocurría en tal sitio o en tal otro, pero no se nos hacía caso.

Afortunadamente en Cataluña se organizó la U. M. R. A. (Unión Militar Republicana Antifascista) que tenía el control de todos los regimientos, lo cual nos permitía enterarnos de todo, de como marchaba la sublevación fascista. Afortunadamente, he dicho antes, porque el único sitio de España donde triunfó radicalmente el movimiento popular en 12 horas fue en Cataluña. Y es porque nosotros, al ganar las elecciones cambiamos seguidamente todos los mandos de los cuerpos de Asalto, mandos puestos por Gil Robles para pegar a

los catalanes. Como han respondido los guardias de Asalto? Maravillosamente: se batieron como no esperábamos lo hicieran en favor del pueblo.

La fuerza deriva siempre del mando que es el que dirige. Y así triunfamos en Cataluña porque los mandos del cuerpo de Asalto habían sido substituidos por gente de confianza. En cambio, el Gobierno se creyó que con remover algunos generales tenía resuelta la cuestión, y así vemos que a Franco le nombra comandante general de Canarias; a Godeu en Baleares, Queipo de Llano le designa director general de Carabineros; Mola comandante militar de Navarra; Cabanellas (Miguel), jefe de la 5.ª División en Aragón; Sánchez Ocaña, jefe del Estado Mayor Central; Virgilio Cabanellas, inspector del Ejército.

Todos estos los tenemos hoy frente a nosotros y de todos estos se avisó al Gobierno que se sublevarían, incluso la fecha aproximada. Yo he ido a Madrid a ver a Casares Quiroga y ni siquiera me ha recibido, a pesar de que iba a hablarle en representación de la organización militar. Todo esto, para mí, está ya borrado, no lo digo a manera de crítica, sino que hago una exposición de las experiencias del año 36, diciendo a los gobernantes lo que quiere el pueblo, que pocas veces se equivocó; que no tienen que vivir alegres y confiados, pues solo así es posible que lleguemos a triunfar todos.

Funesto decreto de disolución de regimientos

Ganamos la Revolución en Cataluña y ese mismo día estaba yo con Companys y le dije: —Esto es muy largo. Aquí hemos triunfado porque el pueblo en armas vence siempre en todas las revoluciones en las capitales, pero tengamos presente que todavía no tenemos un ejército organizado—. Yo tenía esperanzas del triunfo, a pesar de la torpeza cometida por el Gobierno que dió órdenes haciendo salir un decreto disolviendo los cuarteles y licenciando la gente después de la sublevación, cuando en buena lógica debía haber sido antes, porque entonces los oficiales hubieran quedado solos y no hubiera sido factible la sublevación. Por que si se han sublevado y ganan, no sirve para nada el decreto; y si pierden, nos quitan la gente. Creo que la cosa no puede estar más clara; pero en fin, con este decreto ganamos en Cataluña y nos encontramos que todos los soldados van a sus casas. Triunfamos en Cataluña y no pudimos salir con la victoria en la calle, puesto que no teníamos ni una compañía de artillería ni un regimiento de caballería. Pagábamos la culpa de este error. Éramos prisioneros de nuestras propias obras.

Errónea actitud de los camaradas que no dejaron organizarse los cuarteles

Viene otra cosa —y ésta no es de decretos— que representa una equivocación enorme de todas las organizaciones obreras, equivocación que es la gloria del año 1936, que se está rectificando como yo os demostraré. Este error consiste en que cuando a mí me mandaron a hacerme cargo del Séptimo Liger del cuartel de San Andrés, vienen las organizaciones obreras y dicen, a los pocos soldados que se marchen a su casa, que el ejército ha terminado para siempre en España. Voy a hacerme cargo de otro cuartel, del de Mataró, y vienen las Juventudes Libertarias, de buena fe, porque no creo en su mala fe, y dicen lo mismo: "Los soldados a su casa. Nos bastamos nosotros".

Y resulta que tengo que salir hacia el frente de Aragón sin gente; tengo que salir con unas milicias recién organizadas, sin condiciones ni disciplina y con una batería sin tropa. Así salgo para el frente de Aragón. En estas condiciones he pasado cuatro meses, cuya odisea es difícil que podáis comprender, porque por un lado, la embriaguez del triunfo de aquí hacia creer a las masas que se había terminado la guerra y que solo precisaba defender Aragón. Nosotros sabíamos ya que los pueblos en armas ganan todas las revoluciones, pero pierden todas las guerras, como habéis visto en el caso de Abisinia. ¿Qué le ha costado a Italia pegarle una paliza a Abisinia? Un esfuerzo insignificante.

Tened, también, presente que hoy tenemos en frente al fascismo internacional. Y como muy bien dijo García Oliver, no es tan sólo el fascismo internacional, sino los países democráticos como Francia e Inglaterra, que sin dar la cara como lo hacen Alemania e Italia, nos están haciendo la guerra sorda para defender el capitalismo, al cual tenemos enfrente todos los que somos proletarios. Esto no lo olvidéis nunca. Tenemos que aplastar no solo al fascismo, sino a los países que se dicen democráticos y defienden el capitalismo, que como aquellos, defienden los mismos intereses.

Actuación de las las milicias

En estas condiciones llegamos al frente de Aragón. ¿Qué queréis que os cuente? Oímos unos tiros, vienen dos aviones y una centuria entera que corre hacia atrás. Algunos diréis que vengo a criticar y no es eso, vengo a decir lo que pasó en el año 36, y si esto ha pasado no debo emitirlo. Yo estaría triste si dijera lo contrario, porque una bomba de cien kilos da mucho miedo. Ahora mismo, si cayera una bomba en esta ciudad os aseguro que nadie se quedaría en este teatro. Y es lógico. Creéis vosotros que cuando los ejércitos alemanes e italianos avanzan, lo hacen por placer y gusto? No; si van hacia adelante es porque no hay más remedio, pues si retroceden tienen las ametralladoras detrás. Esta es la razón.

El romanticismo, la ideología, tiene un límite: ir con más corazón y entusiasmo a una cosa, pero cuando el instinto de conservación, que do llega la vida a peligrar surgen la llamada de la Naturaleza y contra la Naturaleza no se puede ir. El pueblo tiene que correr; y no hay una fuerza humana que le eche hacia adelante si no tiene una disciplina férrea, brutal, enorme. Me dicen que hay organizaciones que tienen una auto-disciplina en los momentos de la vida ordinaria. La tendrán para la convivencia social, para fomentar su programa,

etc., pero en el momento de la guerra no puede suceder lo mismo. Habrá un romántico; esto si que lo acepto, pero ésta es la excepción que confirma la regla. No puede haber un pueblo que vea que le matan voluntariamente. Ni los cristianos, a los cuales se les considera como los más resignados al sacrificio, han sabido hacerlo. Porque esto de Las Cruzadas no creo sea verdad pues considero hay en ello mucho camelo.

Disciplina y organización

Todos los que hemos vivido la guerra sabemos esto muy bien. Así, pues, nosotros, los que hemos vivido en el frente de Aragón, empezamos a ver la necesidad de un ejército disciplinado. Uno de los que mejor lo han visto y comprendido es García Oliver, que en su conferencia del otro día, fija bien lo que dice: "SIN INDEPENDENCIA, NO HAY LIBERTAD. Afirmando que el proletariado español, anarquista, sindicalista o comunista, no será nunca independiente y libre y no podrá realizar en absoluto nada de su contenido ideológico, sino tiene antes asegurada la independencia de su país, mediante la creación de un ejército revolucionario". Y del mismo orador: "NECESIDAD DEL EJERCITO REVOLUCIONARIO. Todos, durante seis meses, hemos mantenido más o menos en pie nuestros principios, principios de orden individual, de orden corporativo, sindical o político; pero no hemos adelantado un kilómetro. Y porque no hemos adelantado un kilómetro? Porque ha faltado y falta el gran principio nacional del cual estamos todos desposeídos.

Falta la llama del sacrificio que lo imponga por propia exposición. Si la tuviéramos, tendríamos ya ese ejército poderoso que habría de darlos la victoria.

Tendríamos ya preparado el ejército que debería servir para demostrar al mundo capitalista que España no solamente tiene derecho a darse el régimen que mejor le cuadre sino la fuerza para imponerle a aquellos países capitalistas que no quisieran consentirlo.

Esto lo dije yo el otro día en Reus. Comprenderéis que coincide conmigo un hombre anti-militarista por esencia y por potencia, un anarquista y libertario de toda la vida, ante la necesidad de este ejército disciplinado. Además reconoce que falta la llama del sacrificio y se pregunta si puede existir exponiéndose en un pueblo, en una masa o en una sociedad. Pues yo le digo terminantemente que no. Normalmente no, porque hay mucho miedo a los tiros y por ello no hay más remedio que imponerse por medio de la energía y disciplina. El que no acepta la disciplina y el orden, echadlo, porque es fascista. El que ame a la disciplina y a la energía, éste es el que quiero. Yo estuve seis años retirado del ejército de la Monarquía porque no me interesaba servir en un ejército que careciese de estos elementos fundamentales.

Dstrucción de los almacenes de los cuerpos y perjuicio en la economía

Los daños que se han hecho en no admitir la organización hemos empezado a subsanarlos. Vemos que hemos perjudicado inútilmente a la Economía. Yo quisiera que hubiérais visto los almacenes de los cuarteles abarrotados de género —mantas, capotes, alimentos, cascos de acero—. ¿Dónde están ahora? Yo os juro que no lo sé ni lo comprendo. No comprendo porque la gente se llevaba los cascos de acero, sino era para utilizarlos como orinal debajo de sus

camas. Que había gente que no tenía mantas para abrigarse, es cierto; por lo tanto se justifica en parte que se las llevasen. ¿Qué han hecho de los gorros, de todo lo que había en los cuarteles? Todo esto lo habrán tirado y ahora nos encontramos con que no tenemos nada.

¿Ha sido malo el año 1936?

Ha habido muchos errores. Se ha dicho que no se querían insignias, uniformes, cuarteles, etc. Pero, ¿es que queréis formar un ejército que sería el primero del mundo, que no tuviera ni insignias ni uniformes ni cuarteles? Pues todo esto lo hemos vivido y tengo la seguridad que si algo debemos al año 36, que es el más glorioso para todos los revolucionarios del mundo entero, es la experiencia que nos ha legado. Hemos empezado a ver como se encausa una revolución y a organizarla porque antes los odios no nos lo habían permitido. De todo esto debemos dar gracias al año 36, que nos ha puesto frente a la realidad. Este año 36 que nos ha unido en un mismo gobierno a perro y gato de toda la vida, a socialistas y anarquistas, comunistas e izquierdas, y dentro de la misma C. N. T. hombres como Peiró y García Oliver los tenemos juntos, a pesar de lo mucho que se habían combatido. Esto es mucho: pues lo debemos al año 36.

El balance es glorioso. Que ha costado sacrificios es verdad; pero qué importa si los ideales deben estar por encima de todo! Ahora debemos, pues, aprovechar estas lecciones; de lo contrario de nada servirían los sacrificios hechos y algunos que no han sabido compensarse de la necesidad de esto siguen todavía sin organizarse. Si lo hacen así por temor al que dirán o por temor a ser llamados dictadores, yo les debo decir que no me importa y si me honro en serlo si es para defender y hacer triunfar la Revolución.

A todo el que les moleste que haya organización, desconfiad de él. A todos los que tenéis tratos con militares os voy a decir una cosa: El que veáis que llega ante un Comité y le dé la razón constantemente, desconfiad de él, es que tiene miedo a este Comité. Tiene miedo a que se le descubra tal cosa u otra que dijo cuatro días antes de la Revolución. Al militar, que como yo, por decir esto se le llama fascista, no importa, si lo dicen. Si los Comités a mí me dicen que es blanco y yo veo que es negro les diré negro, si es verde, verde. Este es mi proceder; si les gusta, conforme, o sino también. Las cosas deben decirse claras, si queremos que triunfe la Revolución.

Acatamiento de los decretos que dicte el Gobierno

Hay una cosa que no se puede pasar por alto y que es indispensable tenerla que decir: Tenemos en los Gobiernos, tanto en el central como en el de la Generalidad, elementos de todas las organizaciones, tenemos representaciones de toda la vida de izquierdas de la nación. Y yo os pregunto, ¿todas las organizaciones obedecen los decretos que dimanen de estos gobiernos a rajatabla? ¿Si o no? Yo os digo: hay organizaciones que no. Tengo un sentimiento enorme al ver que estos gobiernos no tengan energía para hacer cumplir sus decretos. Posiblemente se enfrentaría con alguien, pero seguramente seríamos muchos que defenderíamos estos decretos. Mientras los gobiernos teniendo representación de todas las organizaciones obreras no se hagan respetar y cumplir sus mandatos, mal iremos. Esta es otra lección del año 36, en el que

hemos visto que han salido decretos que han sido letra muerta. Si alguien ha querido cumplirlos le han aplastado. Yo os aseguro que si todos nos imponemos esta auto-disciplina —que aquí si que se puede imponer— acatando las leyes que confeccionan los gobiernos, en donde estamos todos representados las cosas irán mejor. Cumplamos los decretos y si tenemos algo que decir contra alguno de ellos, digámoslo a los representantes nuestros en el gobierno, pero no vayamos contra ellos, a quienes hemos puesto allí y que han firmado estos decretos. Esto acarrea un gran daño al proceso de la Revolución.

Lecciones del año 1936

En consecuencia hay que saber aprovechar todas estas lecciones del año 1936 que nos aconseja del siguiente modo:

Primero. Debemos acatar todos los mandatos de los gobiernos en los cuales tenemos representación.

Segundo. Llevar a cabo la organización de un ejército disciplinado, de un ejército fuerte, de un ejército poderoso, no solo para triunfar en España, sino para triunfar en el mundo, porque no podemos nosotros, cuando se termine, ser egoístas y permanecer aislados. Nuestro deber es decir a Rusia, a México y los otros estados proletarios: aquí nos tenéis a todos para defenderlos, también, a vosotros.

Los sucesos ocurridos en un pueblo cercano

Y por último, porque no puedo más, pues francamente estoy haciendo un esfuerzo grande, no quiero terminar sin hablar de los sucesos ocurridos en un pueblo de aquí cerca. Considero indispensable hablar de los sucesos acaecidos en este pueblo. No interesa saber quien pueda tener la culpa. Esto a mí no me importa. Lo que interesa es el hecho en sí. Lo que ha ocurrido en este pueblo viene a darme por completo la razón de una cosa por la cual he sido muy criticado en Tarragona. Y como he sido muy criticado en ésta y soy hombre que me gusta dar la cara siempre, voy a hablaros claramente para demostrar que yo lo tenía previsto y avisado.

No hace mucho, cuando vine a hacerme cargo del mando que me han asignado de fortificar las costas, recibí una denuncia de un pueblo cercano. Antes de recibir esta denuncia, cuando salí para acá, las autoridades me dijeron que anduviese con cuidado porque existían pueblos en la provincia de Tarragona en donde el sentir era muy de derechas. Esto para mí no tiene mucha importancia porque cada cual puede pensar como mejor le acomode. Ahora que llegada la Revolución, si la tiene, porque, ¿quién nos garantiza que esa gente no sean los espías en nuestra casa? ¿quién nos garantiza que éstos conocen al enemigo que tenemos a la espalda? De modo que hay que tener cuidado —me repitieron— no solamente por mar sino con los pueblos. Así, pues, recibo la denuncia de un pueblo y no queriendo obrar ligeramente, sin saber a qué organización pertenecían, pido que me den pruebas, que lleguen y las tengo en la mano, que son las fichas de Acción Ciudadana, el enemigo de todos nosotros. Una vez que tengo estas fichas y pruebas no quiero hacer nada por mi cuenta. Les digo a los milicianos: "Vosotros, en esto no tenéis que meteros; esto es cuestión de la policía". Pasé el encargo a la autoridad a quien le correspondía. Se detiene a estos individuos y a las veinticuatro horas se les pone en libertad en Tarragona. Mi misión no es más que defender las costas de Ta-

rragona y por tanto lo único que hice fué entregarlos a las autoridades para que éstas viesen si debían fusilarlos o ponerlos en libertad. Esto de ponerlos en libertad a mí me lo habían dicho antes. Los detuve nuevamente y los puse a disposición del Tribunal Popular. Ahora ya no me los han soltado. No tengo animosidad contra ninguno, cualquiera que sea la organización a que pertenezca. Cuando les detuve vi que llevaban carnets de la C. N. T. y U. G. T. A mí me tuvo sir cuidado, pues consideré cumplía una obligación, pues antes vemos eran fascistas, sin importarme si ahora son de la U. G. T. o de la C. N. T. Así es como debemos proceder y como debemos ganar la Revolución. Estos detenidos precisamente al que ha hecho la denuncia de ellos le han pedido por favor si quiere hacer la defensa de los mismos. El que ha hecho la denuncia es hombre de gran corazón, y dijo que no tenía inconveniente en defenderlos para que vean que no tiene animosidad contra ellos. También han venido a mí a ver si quería declarar. Mi opinión es que deben estar detenidos hasta que termine la Revolución, así como todos los elementos sospechosos, pero que una vez terminada, por mí, que los dejen en libertad. Una vez triunfemos no creo que construyamos una España grande matando gente, pues lo que debemos hacer es atraernosla.

Federica Montseny dijo: "EL DESCONTENTO POR LA PERSECUCION y la barrera a la Libertad hace que en Alemania se hagan subscripciones para nosotros por obreros que piensan igual y que no obstante jugar la vida quieren colaborar en nuestra lucha. Dice también que todos los anarquistas se encuentran interpretados por Pi y Margall". Yo digo: Federica Montseny, si tu ves lo que pasa en Alemania, porque los persiguen; ¿crees que debemos perseguir porque la gente que está con nosotros haga subscripciones para los fascistas? La cosa está clara. Lo que creo es que debemos garantizar el triunfo. Lo que no creo es que debamos perseguir por perseguir. Hay justicia popular en el momento actual; ellos que se enfundan por su cuenta y conciencia, pero no debemos realizar la justicia por nuestras manos.

Lo ocurrido en Fatarella

Intervienen en la lucha, elementos diferentes. Unos dicen que la culpa es de éstos, otros de aquellos, y yo pregunto porque no se me avisó cuando era oportuno hacerlo y seguramente no hubiera muerto nadie, porque yo hubiera llegado allí y como en el caso de la denuncia de Ametlla: ni C. N. T. ni U. G. T., 15 individuos al Presidente del Tribunal Popular.

Yo lo único que hago es apuntar esto porque considero es una lección; las autoridades que hagan lo que crean deben hacer. Cada cual con su conciencia. Si les conviene que me llamen y no pasará nada. Lo que sí quiero hacer constar es que a pesar de que los partidos políticos creen que puede corregirse esto, no lo corrigen porque indiscutiblemente cada uno tiene que ir con los suyos; y con esto no intento criticar a nadie, puesto que es una realidad humana. Así, pues, yo tendré que ir con el mío y los otros con los suyos. El único procedente es el que tengo yo porque actué aquí como Jefe de la columna de Defensa de Tarragona y en este sentido para mí son todos iguales y la revolución está por encima de todos.

Consecuencia de estos actos en Tarragona

Como consecuencia de los hechos acaecidos en dicho pueblo, ha ocu-

rrido aquí también una cosa que tampoco quiero dejar de señalar porque es muy interesante para la República: Este hecho es lo que ocurrió con la Guardia Nacional. Fijarse bien todos lo que voy a decir: La Guardia Nacional Republicana —antes Guardia Civil— la odiaba el pueblo; tenía razón y debía odiar. Por qué? Porque era la defensa más grande que tenía en España el capitalismo. La Guardia Civil, era para el capitalismo indispensable; era una barrera infranqueable para todos los obreros y proletarios. Se le daba una orden y 4 individuos con un cabo, hacía que todo un pueblo estuviese metido en su casa por miedo, y para quitar el fusil a uno de estos individuos hacía falta matarlo, porque cumplía las órdenes recibidas a rajatabla. Era como digo antes, la defensa del capitalismo. Es decir que teníamos unos hombres que cuando se les daba órdenes las cumplían a rajatabla; que cuando tenían un fusil no se lo dejaban coger, y estos hombres haciendo esto defendían el capitalismo. De repente viene la revolución; a algunos de ellos se les ha matado, a otros se les ha separado del cuerpo. Se han constituido los Comités, los cuales guardan estrecha relación con el pueblo. A pesar de que la Guardia Nacional de Tarragona ha estado batiéndose en el Frente durante X meses, con motivo de los sucesos ocurridos en el pueblo antes citado, se la desarma. Yo pregunto si la Guardia Nacional era antes defensora del capitalismo, si cuando a dicho Cuerpo se le daba una orden, antes sacrificaba su vida que dejar de cumplirla, ¿por qué ahora que ha habido ya una selección en ellos, habiéndose eliminado ya a todos los sospechosos, por qué hay que quitarles las armas y desconfiar de ellos cada cinco minutos? Las derechas homenajaban continuamente a la Guardia Civil y le ofrecían premios por considerarla el pilar de su existencia, con ello lograban consolidar su adhesión. ¿Y creéis que nosotros, desarmándolos y mostrándoles desconfianza, como se viene haciendo, lograremos su completa lealtad y adhesión? No. Lo que es aconsejable, en todo caso, realizar una nueva investigación e incluso que se separe o fusile al que resulte traidor, porque todos tenemos un corazón y conciencia de nuestros actos, y yo no puedo tolerar de ninguna manera lo que ha sucedido.

En consecuencia, yo protesto de este desarme. Si había alguno dudoso, que se examine su conducta y se proceda como se merezca, pero nunca quitarles las armas. Y entonces, después de esto, los mismos que defendían al capitalismo se convertirán en el baluarte más fuerte de la revolución.

También he de hacer constar que durante el tiempo que he estado en el frente de Aragón se han portado como unos héroes y yo he visto algunos, en Siétamo, con bombas en la mano ofreciendo generosamente su vida.

Lo diré públicamente: mientras sean revolucionarios tendrán siempre mi defensa y mi apoyo incondicional.

Y para terminar, porque francamente no puedo más, debo hacer una advertencia al pueblo de Tarragona: Antes de juzgar a nadie procurar uniros a él. Antes de querer cambiar una ideología en tres minutos en un pueblo como Tarragona, que tan poca organización existe, procurar realizarlo lentamente, pues la violencia no conduce más que al caos. Tenemos que ser aglutinantes y no disolventes, porque ya se ha limpiado mucho y puede hacerse más todavía, pero con sentido común, sin vejar ni dejarse arrastrar por la pasión, olvidando las cuestiones personales, que es como mejor defenderemos la revolución.

He terminado.

Pres taquígraficamente pel company Salvador Gabriel Centellas.

MOSTELLE

Suc de raïm sense fermentar. Indicadíssim per a malalts, convalescents, parturientes i nens.

De venda a les farmàcies i drogueries.

Rafael Escofet - TARRAGONA

Carnet sindical

U. G. T.

Grups Estudiantils Marxistes

A tots els afiliats del GEM i simpatitzants:

Companyes, al nostre estatge social s'han posat a la venda llibres d'orientacions marxistes, cosa que ens plau comunicar-vos per al vostre major coneixement.

Estudiants: Dimecres, 3 del corrent, donarà una conferència al nostre estatge social, d'orientacions a la massa estudiantil, el secretari general del GEM, a les set de la tarda. Assistiu-hi!

Establiments "ROIG"

Olis purs d'oliva

Finíssim a 2'30 ptes. litre

1.ª » 2'20 » »

2.ª » 2'00 » »

SERVEI A DOMICILI

C. N. T.

A todos los compañeros confederados de Tarragona

La Federación Local de Sindicatos Unicos de Tarragona hace un llamamiento a todos los confederados de la comarca y en particular a los compañeros que integraban la columna Tarragona recientemente disuelta y que deseen ingresar en el batallón confederal que está organizando este Federación, se dirijan a nuestro local social, calle Méndez Núñez, 14. Este batallón se dirigirá a luchar contra el fascismo al frente de Aragón.

Por la Federación Local. — El secretario.

Sindicato Unico de Profesiones Liberales

(Sección de funcionarios públicos)

Se convoca a todos los afiliados a esta Sección a la reunión extraordinaria que se celebrará hoy, martes, día 2, a las seis y media de la tarde, en nuestro local social, Méndez Núñez, 14.

Como sea que en anteriores asambleas el número de los no asistentes ha sido grande, se encarece de todos la obligación ineludible que tienen de colaborar en el Sindicato, pues no son socios únicamente para cotizar, sino para trabajar en él.

La importancia de los asuntos a tratar es grande, y uno de ellos es tomar una resolución definitiva con los que creen y obran como si teniendo el carnet ee es ya del Sindicato y es la única obligación que tienen para con éste.

No dejéis de asistir todos, por vuestra propia conveniencia.

Tarragona, primero de febrero de 1937. — El presidente, David Jiménez.

Els nostres milicians prenen els pobles de Beas de Granada i Quantas, al front de Granada

Jaen, 31. — Hom té notícies de l'operació portada a terme per les nostres forces el dia 26 i en la qual foren presos als rebels del front de Granada els pobles de Beas de Granada i Quantas.

L'acció fou portada a terme per forces de la columna Maroto que marxaren damunt Beas. Entraren en combat a les vuit de la nit al ce mentiri i als primers carrers de la població. Poc després l'avanç dels lleials era anorreador. Els facciosos es retiraren amb grans pèrdues i deixaren damunt el terreny vint-i-quatre morts i innombrables ferits.

Realitzada aquesta primera etapa, les nostres forces atacaren la posició estratègicament fortificada de Fraile de Beas, des de la qual els facciosos confiaven en la defensa més eficaç de Beas. Les forces, amb bombes de mà i fent demostració de magnífic entusiasme atacaren la posició, que anà cedint fins a caure al nostre poder. Després, el foc precís de la nostra artilleria facilità l'ocupació total del poble atacat, on les nostres forces aconseguiren un triomf magnífic.

L'altra columna que marxà damunt el poble de Quantas entrà sobtadament en combat. Un camió amb forces feixistes que acudia a auxiliar el poble, fou destruït per les nostres forces. Els facciosos sofriren quatre morts i diversos ferits. Alguns dels facciosos aconseguiren escapar-se escàpols entremig de la brossa. Entre els morts es troba l'oficial que comandava la força.

Els nostres milicians pogueren proveir-se d'equips i armaments abandonats per l'enemic.

Immediatament començà l'atac a la reraguarda enemiga, on els feixistes foren encerclats i sorpresos per l'esquena. Els parapets foren assaltats amb bombes de mà.

Prop del riu Basulí, atacaren les nostres forces que rodejaren el poble. Els reduïts facciosos foren assaltats i destruïts amb bombes de mà. Fou ocupat el poble i després fou inutilitzada la carretera.

La presa d'aquests pobles és molt important, degut a la seva proximitat a Granada. Foren alliberats tots els elements de matissos d'esquerra que estaven empresonats.

Durant el matí del dia 27 anaren caient els darrers reduïts facciosos, mentre els nostres elements s'apoderaven de diverses posicions i tenien en moviment als reforços que eren enviats de la capital granadina en defensa dels rebels.

Relotges ROIGÉ

Tallers propis

J. Maurin, 20-Tarragona

LA JORNADA DEL DIUMENGE

Calma al front de Madrid

Madrid, 31. — La lluita al front de Madrid. Impressió fins a les quatre de la tarda.

Dominar les males condicions atmosfèriques, que impossibiliten el desenvolupament d'operacions de tota mena, com no sigui la diligència tasca de fortificació a les posicions lleials, que continua amb la impetuositat pròpia de l'exèrcit popular, que no vol perdre temps. La vigilància extraordinària és mantinguda en tot moment i serveix per a afavorir aquesta tasca eficaç de fortificació de les nostres posicions. Així es fa absolutament indispensable principalment si hom té en compte que en aquest sector del front de Madrid van canviant constantment, sempre a favor nostre, tot i que en moltes ocasions no es realitza cap operació.

Durant la nit passada, es realitzà un atac bastant extens, si d'atac es pot qualificar la despesa de municions que feren els facciosos. La impressió que hom té, fonamentada en l'experiència que hom va treient d'aquesta guerra, és que l'enemic té alguns moments que sent impaciències extraordinàries, que sens dubte veu un xic satisfetes amb l'entrada en acció de les armes de combat. La prova és que no ha sortit ni un moment de les seves posicions. Aquesta acció de les avançades acabà uns minuts més tard, sense que des d'aleshores hi hagués cap més altra novetat.

L'il·lustre president de la Junta de Defensa de Madrid, general Miaja, ha recorregut aquest matí alguns sectors importants del front de Madrid i observà amb complaença l'elevada moral combativa dels nostres soldats. A tot arreu fou ovacionat amb entusiasme pels braus defensors del poble espanyol.

Els intents dels facciosos a Andalusia fracassen davant l'empenta de l'exèrcit popular

Madrid, 31. — "Política", en la seva impressió de la matinada, diu que els feixistes segueixen perplexes davant Madrid. Després de llur intent d'avanç al sector d'Aranjuez, no han iniciat cap moviment que hom pugui considerar que obeeix a algun pla. Tiroteigs i agressions indistintes i lleuger canoneig aquesta matinada sobre el Nord de Madrid, sense desgràcies per la manca de precisió dels trets.

Les condicions són les mateixes de dies enrera. En conseqüència, hem d'observar la mateixa actitud d'atenció constant i no sentir-nos massa optimistes encara que estiguem convençuts que s'acosten dies satisfactoris per a la nostra causa.

Per la nostra banda, podem afegir que el feixisme sembla que tingui fita la mirada a Andalusia. Tot el seu interès s'acumula en la conquesta de Màlaga i allà concentra material i homes, amb abundor de tropes mercenàries. Els seus propòsits, però, igual que al front de Madrid, seran frustrats.

A Còrdova i a Granada, porten la iniciativa els nostres braus milicians i castiguen durament els facciosos.

Al front de Màlaga, on els primers dies es va resistir heroicament, la situació ha millorat força, de manera que allunya qualsevol temença que hom hagués pogut tenir. Tot fa esperar que l'exèrcit invasor acabarà el seu intent amb un altre fracàs rotund.

De moment, el termini de quinze dies per a la presa de la ciutat ha passat sense que els facciosos s'hagin pogut acostar a les seves portes.

Visita al president

Aquest matí han visitat al president de la Generalitat el personal tècnic i sanitari de les ambulàncies trameses a Espanya pels anti-feixistes nordamericans.

Entrevista

El Conseller primer de la Generalitat, company Terradellas, ha tingut una entrevista amb el company Domènech, de la C. N. T., i els destacats militants de la mateixa, Valeri Mas i Fàbregues. Han tractat qüestions relacionades amb les deliberacions del Consell que s'estava celebrant en aquells moments.

LA INFANTIL

Confeccions per a nens i senyora

Baixada Misericòrdia, 16

TARRAGONA

CASA FIGUERAS

Sastreria, Camiseria

:: i Confeccions. ::

La que ven més barat

ngel Guimerà, 7

TARRAGONA

Secció Esportiva

FUTBOL

Casal d'Esports (Amateur), 1
"Penya Tennis-Hoquei", 0

Dimenge a la tarda es jugà aquest encontre que resultà molt disputat, acabant-se com indica el resultat d'una manera molt justa.

L'únic gol que es marcà fou a l'acabament de la primera part per mitjà de Leandro al rematar una pilota que s'escapà del porter dels tennistes.

Casal d'Esports (Amateur) - "Penya Xamelo"

El diumenge vinent es jugarà al camp de l'Avinguda de Catalunya aquest interessant partit. La "Penya Xamelo" es la seva segona sortida en luites futbolístiques, s'enfrontarà amb un dels millors equips de Tarragona.

En aquest partit es posarà en disputa una formosa copa.

El partit promet ésser molt interessant, doncs l'amateur del Casal de l'Esport, recent guanyador de les "Penyes Arros-Fideus", de la "Penya Pren el Pèl", i el diumenge passat de la "Penya Tennis-Hoquei" sortirà al camp amb ganes de fer-se amb la victòria.

Més endavant procurarem donar més detalls.

BASKET-BALL

CAMPIONAT LOCAL

"III COPA TARRAGONA"

Resultats i equips dels partits corresponents a aquest Campionat jugats el prop passat diumenge.

Al camp de la Casa d'Assistència Social:

CADCI, 21. — Roig (2), Mira-

lles (2) Huguet (11), Rodríguez i Naval (6).

Penya Pallach, 15. — Ferré, Bo-vé (2), Pallach Giménez (7) i Bargalló (6).

Arbitre: Ros.

Al camp de l'Escola del Treball: Escola Treball A, 16. — Cerveró, González, Prunera (6), Lerin (6) i Aesamà, (4).

Escola Treball B, 14. — Vaqué I, Massoni, Avià (2), Vaqué II (12) i Rodríguez.

Arbitre: J. Huguet.

Al camp de l'Avinguda de Catalunya:

Penya Brú, 6. — Andreu, Bea (4), Broà, Casellas i Nadal (2).

Escola Comerç, 20. — Pla, Figuerola, Babot (6), Martí (4) i Odena, (10).

Arbitre: Masdeu.

Club E. Llomp, 15. — Ferràs, Pallàs, Magarolas I (6), Fortuny (5) i Gaióvar (4).

Casal d'Esports, 19. — Garcia II, Barceló, Masdeu, Recasens (8) i Rior, (11).

Arbitre: Odena.

CLASSIFICACIO

E. Treball A	6	5	0	1	109	55	16
CADCI	6	5	0	1	111	62	16
Penya Pallach	6	5	0	1	104	62	16
C. d'Esports	6	5	0	1	77	61	16
C. E. Llomp	6	3	0	3	89	89	12
E. Comerç	5	3	0	2	80	58	11
E. Treball B	6	0	0	6	74	132	6
Penya Brú	7	0	0	7	29	159	6
P. Esportiva	6	1	0	5	31	26	4

El Comitè Local de Basquetbol ha anul·lat el partit entre l'Escola de Comerç i el Casal de l'Esport, que havia de celebrar-se el dia 24 del propassat mes de gener, tota vegada que el camp on aquest s'havia de jugar no estava en condicions a causa de la pluja.

S'ha fixat la data que resta lliure entre la primera i segona volta d'aquest Campionat, o sigui el dia 2 d'aquest mes per a la celebració de l'esmentat encontre.

aquesta fita i s'hauria continuat treballant si no haguessin sorgit, de sobte, les dificultats que ara lamentem. Des de dalt ens diuen, ara que sembla que ho haurien de dir els de baix, que a Catalunya és precis establir una diferenciació d'escoles, i ens ho diuen amb una varietat que fa caure d'espatlles, com donant a comprendre que d'aquesta solució en depèn la nostra victòria al front de combat o quelcom semblant.

Que ha passat, doncs, a les altes esferes governamentals de l'una i de l'altra banda de l'Ebre per hasabéssim en la part més important de la qüestió; pert que, si existeix, és ben clar que no ha transcendit a la massa popular revolucionària, de la qual tenim a honor ésser-ne un membre integrant, modestia a part.

I allò que nosaltres sabem, no ens creiem obligats a callar-ho, perquè estem acostumats a donar compte dels nostres actes i a ésser jutjats segons la nostra actuació, i aquesta actuació és fruit com seqüent de tot allò que arriba a coneixement nostre. I així varem saber un dia que el Govern de la Generalitat havia recabats del de la República el traspass dels serveis d'ensenyament primari, i que aquesta demanda havia estat presa en consideració i tractada en Consell de ministres. Que els ministres, molts d'ells militans dels mateixos partits que no deixen avui el Govern de la Generalitat, havien acordat que fos presentat un projecte de traspass per tal d'ésser sotmès a estudi detingudament. I que, ací les coses, en un moment de despit i d'impaciència per part d'un conseller, o bé d'un organisme, o qui sap si d'una organització o d'un partit, fou decretada la separació de les escoles de Catalunya, malgrat es continués parlant sarcàsticament d'Escola Unificada.

Per això — sempre basant-nos en allò que sabem —, mentre no sigui estudiat, després de presentat, el projecte, és d'una imperiosa necessitat que a Catalunya existeixin dues menes d'escoles: de l'Estat i de la Generalitat, i que aquestes darreres segueixin anomenant-se del C. E. N. U. I a Barcelona, a Tarragona, a Reus i a La Móra, els infants de Catalunya tindran dues menes d'escoles per triar. En una d'elles els mestres cobraran de l'Estat espanyol i parlaran i ensenyaran un català, però no seran de l'Escola Nova Unificada sense unificació; i en l'altra els mestres cobraran de la Generalitat, encara que molts no siguin mestres ni coneixin la nostra parla en nom de la qual sembla que es vulgui produir aquesta divisió.

Una personalitat ens ho manifestà ben rodonament: "Volem uns mestres que puguem manar en absolut, i preferim poder actuar nosaltres amb les mans ben lliures, encara que ho fem malament, tot i reconeixent la nostra manca de preparació en aquests moments i les nostres equivocacions passades". No és qüestió de principis, doncs, pel que es veu, sinó que es tracta d'un litigi de comandament. Les escoles de Catalunya, en mans de l'Estat central, rutllen avui amb una perfecció gairebé impròpia dels moments excepcionals que travessem, i ja diem l'altre dia que els mestres d'aquestes escoles no fan res més que donar facilitats a la Generalitat per aplicar les seves consignes en matèria de catalanisme i de millorament social i pedagògic. Els organismes burocràtics, en general, dependents del Ministeri d'Instrucció Pública, no són cap nota discordant en el concert del problema escolar català. Però, amics meus, ni els mestres, ni els inspectors, ni els oficials

són pagats per la Generalitat, i com que el concepte primari de l'obediència perdura encara, a pesar de la tan bescantada revolució, allò de qui paga, mana pesa molt en l'ànim dels nostres dirigents governamentals, i volen crear uns mestres, improvisats — que és molt revolucionari —, pagats amb diners de la Generalitat i que no hauran de creure a ningú més que al conseller de Cultura del Govern català. D'aquesta manera resta resolt — oh meravella — el problema revolucionari de la cultura primària a casa nostra. No importa que els mestres pagats per la Generalitat no tinguin res de mestres molts d'ells; ni té cap importància tampoc que no coneixin la nostra parla ni puguin fer-se entendre pels nostres infants, malgrat estigui ordenat pels dos governs que els mestres de Catalunya, sense excepció, han d'ensenyar el català; com tampoc ha d'ésser obstacle la divisió entre les escoles que s'està portant a terme, contra tota lògica pròpia de les bones relacions que suposem existeixen entre ambdós governs.

Per damunt de tot està la qüestió del comandament. La revolució ens ha portat, com ja haureu notat, una bona collita de generals de peraguada, fetsosos de manar els seus exèrcits i d'exhibir llurs qualitats per estrenar i en perill de morir asfixiades per manca d'aplicació immediata. Un, dos, tres mesos d'esperar, podria condemnar la humanitat a desconèixer per sempre més unes aptituds embotellades i filaments que ningú té dret — no ha de tenir, vaja — a condemnar, per omissió, a l'obscuritat millor fer passar infructuosament de la història. Creu algú que és el temps als infants, enmig d'un confusióisme enervant, que ferios treballar sobre una base i uns principis segurs i amb uns mestres estables, envoltats de garanties. I tot per l'afany desmesurat de comandament, per la creença

que es té en determinats sectors que no hi ha manera possible de fer bé les coses sense dir i fer ells lliur santa voluntat, prescindint dels assessaments aprofitables, de les assistències tècniques indispensables i de les experiències allionadores. Per això va passar tot un estiu sense acabar de resoldre el problema de l'ensenyament a Catalunya. I en arribar el primer d'octubre, foren solament els mestres que tenia l'Estat els que pogueren iniciar les tasques escolars, valent-se dels mitjans que pogueren. El C. E. N. U. no pogué donar mestres a les escoles que havia bastit, i tots trobarem molt en certat que anessin a ocupar-les els antics mestres de l'Estat que ens oferien garanties polítiques i pedagògiques. Molt més tenint en compte que la convicció de tots era que l'Escola Nova Unificada significava això: la unificació de les escoles de Catalunya, i que podien conviure en uns mateixos locals els mestres de l'Estat i els de la Generalitat, perquè havien d'arribar a ésser tots una sola cosa.

(Acabara)

Sugrañes, Impressor. — Tarragona

CAÇADORES

PULL-OVERS

el millor assortit

= ALSINA =

Unió, 27

GAS-OIL, CREMADORS

i ESTUFES A GAS-OIL

Sistemes amb metxa i sense metxa. Fogons per a industrials. Fogons senzills i dobles, cuines diverses per a ús domèstic. Seguretat completa, havent-se eliminat tots els perills que presenten altres aparells i combustibles. Consum reduït al mínim.

Proves i venda a la Delegació per a totes les comarques de l'antiga província.

Apodaca, 23

Tarragona

Telèfon, 1219

Escola Nova Unificada?

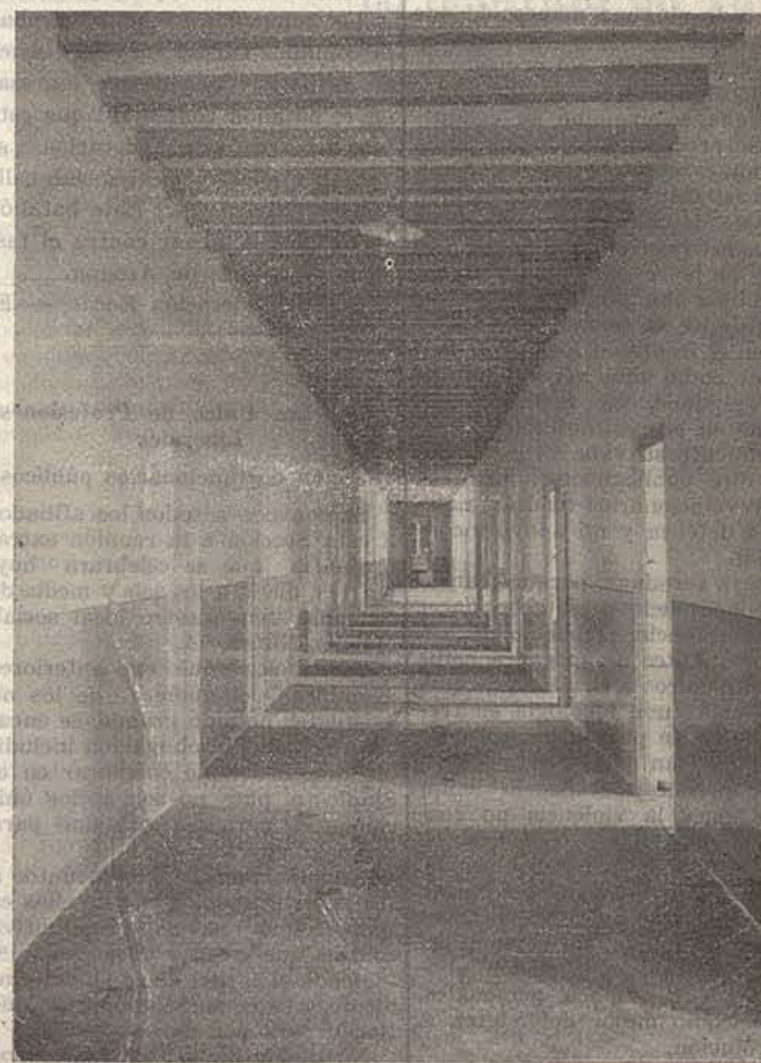
En plena eufòria de C. E. N. U., aquest interrogant posat al darrera de les paraules màgiques ha de fer, ho reconeixem, el mateix efecte que un aigualiment de festa. Però, si hem de parlar amb sinceritat, convé reconèixer que, en realitat, és una veritat com un temple que la festa està ben aigualida. I per això, amb coneixement de causa, posem l'interrogant esmentat.

No hem d'enganyar-nos ni voler enganyar ningú. Els principis que van animar el C. E. N. U. en començar la seva actuació, han esdevingut, per obra i gràcia dels imponderables — podem dir-ho així, si us plau — en un vertader aigua-poll. La pretesa Escola Unificada està degenerant en la guerra de

les escoles múltiples de Catalunya. Ho sentim molt, com a catalans i com a mestres, i per això volem anar a posar, decididament, el dit a la llaga.

L'Escola Nova Unificada havia d'ésser, a criteri de tothom, la unificació de totes les escoles de Catalunya, sota un comandament únic i amb una sola disciplina. La idea era plausible i ningú desentonava en donar facilitats per a la passa, però podria ésser que no ho ver hagut d'arribar a aquesta conclusió tan descabellada? Nosaltres, simples erugues de l'engranatge social, i que, potser per això, ens ho mirem tot d'una manera molt simplista, sabem quelcom del que conseqüència d'aquest objectiu bàsic. Es treballava amb la vista fixa en

LA RESIDENCIA D'ESTUDIANTS DE LA NOSTRA CIUTAT

Dies enrera publicàrem un reportatge encapçalat amb el títol anterior. Per excés d'original ens veiem obligats a no publicar la present fotografia, que és una vista d'un dels passadissos dels dormitoris